

RAQAMLI TURIZM – ZAMONAVIY IQTISODIYOTNING YANGI YO‘NALISHI SIFATIDA

Ruziyev Shohrubbek Ravshan o‘g‘li

Alfraganus universiteti Iqtisodiyot fanlari falsafa doktori, dotsenti

Annotatsiya. Ushbu maqolada raqamli turizm tushunchasi, uning zamonaviy iqtisodiyotdagi o‘rni hamda O‘zbekistonda raqamli texnologiyalar yordamida turizm sohasini rivojlantirish istiqbollari yoritilgan. Shuningdek, onlayn platformalar, mobil ilovalar va sun‘iy intellektning sayohat xizmatlarini avtomatlashtirishdagi ahamiyati tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: raqamli turizm, texnologiya, onlayn platforma, mobil ilovalar, virtual sayohat, sun‘iy intellekt, barqaror turizm, innovatsiya, turizm industriyasi.

Аннотация. В статье рассматривается понятие цифрового туризма, его роль в современной экономике и перспективы развития туристической сферы в Узбекистане с использованием цифровых технологий. Также анализируется роль онлайн-платформ, мобильных приложений и искусственного интеллекта в автоматизации туристических услуг.

Ключевые слова: цифровой туризм, технологии, онлайн-платформа, мобильные приложения, виртуальные путешествия, искусственный интеллект, устойчивый туризм, инновации, туристическая индустрия.

Abstract. This article discusses the concept of digital tourism, its role in the modern economy, and the prospects for developing the tourism sector in Uzbekistan using digital technologies. It also analyzes the role of online platforms, mobile applications, and artificial intelligence in automating travel services.

Keywords: digital tourism, technology, online platform, mobile applications, virtual travel, artificial intelligence, sustainable tourism, innovation, tourism industry.

Bugungi globallashuv davrida raqamli texnologiyalar hayotimizning barcha jabhalariga chuqur kirib bordi. Ayniqsa, turizm sohasida raqamlashtirish jarayoni turistik xizmatlar sifati, tezligi va qulayligini oshirishda muhim omilga aylandi. Raqamli turizm — bu zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda turistik xizmatlarni tashkil etish, targ‘ib qilish va boshqarish tizimi hisoblanadi.

O‘zbekistonda so‘nggi yillarda raqamli iqtisodiyot konsepsiyasi doirasida turizmni rivojlantirishga alohida e‘tibor qaratilmoqda. Raqamli turizmning joriy etilishi mamlakatning xalqaro imijini yaxshilash, yangi ish o‘rinlari yaratish va iqtisodiy o‘sishni ta‘minlashga xizmat qiladi.

Raqamli turizmning asosiy afzalliklari quyidagilardan iborat:

1. Axborotga tezkor kirish imkoniyati. Sayyohlar internet orqali turli mamlakatlar, mehmonxonalar, muzeylar va tadbirlar haqida to‘liq ma’lumot oladilar.
2. Onlayn bron qilish va to‘lov tizimlari. “Booking.com”, “Airbnb”, “TripAdvisor” kabi global platformalar turistik xizmatlarni bir necha daqiqa ichida tanlash va to‘lash imkonini beradi.
3. Virtual va kengaytirilgan haqiqat texnologiyalari. Virtual sayohatlar orqali foydalanuvchi jismonan tashrif buyurmasdan turib, diqqatga sazovor joylarni 3D formatda ko‘rishi mumkin.
4. Sun‘iy intellekt va big data tahlili. Bu texnologiyalar sayyohlarning xohish va qiziqishlariga asoslangan holda shaxsiylashtirilgan xizmatlarni taklif etish imkonini yaratadi.

O‘zbekistonda “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategiyasi doirasida turizmni raqamlashtirish bo‘yicha bir qator loyihalar amalga oshirilmoqda. Jumladan, “E-Tourism”, “Visit Uzbekistan”, “Uzbekistan Travel” kabi onlayn platformalar sayyohlarga mamlakat haqida keng qamrovli ma’lumot beradi. Shuningdek, QR-kodlar asosida ishlovchi raqamli gid tizimlari, virtual muzeylar va tarixiy joylar uchun 3D modellar yaratish amaliyoti ham kengayib bormoqda.

Raqamli turizm, shuningdek, barqaror turizm tamoyillarini qo‘llab-quvvatlaydi. Chunki onlayn xizmatlar orqali qog‘oz, transport va boshqa resurslar sarfini kamaytirish mumkin. Shuningdek, ekologik tozalikni saqlash va mas’uliyatli sayohat madaniyatini shakllantirishga yordam beradi.

Xulosa qilib aytganda, raqamli texnologiyalar turizm sohasini tubdan o‘zgartirmoqda. Ular orqali turistik xizmatlar tezkor, qulay va global darajada ommalashmoqda. O‘zbekistonda raqamli turizmni yanada rivojlantirish uchun quyidagi yo‘nalishlarga e’tibor qaratish maqsadga muvofiq:

- Turizm sohasida IT mutaxassislarni tayyorlash va raqamli ko‘nikmalarni oshirish;
- Sun‘iy intellekt, big data va virtual haqiqat texnologiyalarini joriy etish;
- Turizm infratuzilmasini yagona elektron platformaga integratsiya qilish;
- Mahalliy turistik brendlarni raqamli marketing orqali targ‘ib etish.

Raqamli turizm — bu nafaqat texnologik yangilik, balki mamlakat iqtisodiyoti, madaniy merosi va xalqaro nufuzining o‘shishiga xizmat qiluvchi muhim omildir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyevning “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategiyasi to‘g‘risidagi farmoni.
2. UNWTO (2023). Digital transformation in tourism: Global trends and strategies.
3. “Visit Uzbekistan” rasmiy portali — www.uzbekistan.travel
4. Abdurahmonov Q. (2022). Turizmدا innovatsion yondashuvlar. Toshkent: Iqtisodiyot nashriyoti.